

УДК 004

В. Цибульський

Державний університет "Люблінська Політехніка" (Польща)

ЗМІНА ПОКОЛІНЬ ТА ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС

V. Tsybulskyi

CHANGE IN THE GENES AND TECHNICAL PROGRESS

Сьогодні психологи, педагоги, соціологи ведуть суперечку навколо змін ціннісних орієнтацій сучасної молоді, зумовлених, передусім, проникненням техніки у всі сфери життя. Живе спілкування витісняється спілкуванням у соціальних мережах, Традиційні бібліотеки значно програють електронним книгам. Шестигодинний робочий день вже зовсім не обов'язковий, багато хто має можливість працювати віддалено. Відвідування театру чи мистецьких вечорів часто замінюють достатньо сумнівні віртуальні розваги тощо. Звичайно, на перший погляд, можливості сучасного Інтернету полегшують процес навчання та роботи, покращують якість життя. Проте, в водночас, представники старших поколінь серйозно занепокоєні гіпотетичними наслідками такої «віртуалізації».

Проблема «батьки-діти» далеко не нова. Ще у 1991 р. американські вчені Вільям Штраус та Нейл Хоув виділили п'ять поколінь, які розмежовують приблизно 20 років. Вони суттєво відрізняються за ціннісними орієнтаціями, що, зазвичай, провокує конфлікти. Зокрема, бурхливі революційні події 1905-1917 р.р. сформували покоління «G1», основними рисами якого є категоричність суджень, прихильність ідеології, працьовитість. «Мовчазне покоління» (1923-1943 р.р.) – виховувалось в умовах сталінських репресій, другої світової війни, нацистських режимів. Загальна ситуація визначила і ціннісні орієнтації того часу. Виховувались такі риси, як повага до посади чи статусу, відданість, підпорядкованість правилам та законам, терпіння. «Покоління бумерів» - повоєнне покоління 1943 -1963 р.р., виросло в атмосфері «холодної війни» суперництва. Це стимулювало до росту, формувало бажання показати себе з кращого боку, добитись вагомих результатів. Цінності цього покоління – оптимізм, колективізм, зацікавленість в особистісному зростанні та винагороді, командний дух, культ молодості. Ближче до кінця ХХ ст. (1963 – 1984 р.р.) ситуація змінилась, процеси демократизації життя, гласності наклали відбиток і на особистісні якості, характерні для представників покоління X – бунтарів, які часто йдуть проти системи, відкрито виражають власні, можливо навіть не стандартні думки та переконання. Домінуюче покоління сучасності – покоління Міленіум, або Y (1984 – 2000 р.р.). Становлення національних держав після розпаду Радянського союзу, глобалізаційні процеси, ринкова економіка, розвиток цифрових технологій – ось атмосфера, в якій вони виросли. Тому основними рисами є відчуття громадянського обов'язку, очікування негайної винагороди, деяка наївність, і, водночас, відповідальність.

Техніка відіграє все більшу роль в житті сучасної людини, проникає у всі сфери життя та диктує умови формування та розвитку наступних поколінь. Дитина, народжена після Міленіуму, різко відрізняється від своїх однолітків, народжених у кінці ХХ ст. Виходить на арену життя покоління Z – діти інформаційних технологій. Для них не існує слова «так треба», потрібно пояснити «навіщо?». Неможливо передбачити наслідки втручання техніки в процес виховання. Є надія, що процес еволюційної зміни, розвитку природнім чином формує саме ті якості, які допоможуть знайти себе в мінливому світі. Молода людина краще фіксує (свідомо чи несвідомо) ці зміни, і, відповідно, намагається отримати саме той набір якостей, який допоможе в більш повній мірі самореалізуватись в дорослому житті.